

Könyvtárról könyvtárra

Mezőkovácsháza

◆ Dányi László

Ügyesen gazdálkodik az Európai Unió adta pénzügyi lehetőségekkel a Mezőkovácsházi járás tizennyolc településéből a békéscsabai székhelyű Békés Megyei Könyvtárral megkötött szerződés értelmében tizenkét településen könyvtári szolgáltatást végző Mezőkovácsházi Városi Könyvtár.

A Csanád vármegyéhez tartozott Mezőkovácsházán (Kovácsházán) az első nyilvános könyvtárat még az Osztrák–Magyar Monarchia idején, 1899-ben alapította meg a Magyar Királyi Földművelésügyi Minisztérium a község házában 171 kötettel, Gazdasági Népkönyvtár néven. Igazi közművelődési könyvtárról azonban csak 1953 júliusától beszélhetünk, amikor a Mezőkovácsházi Járási Tanács az akkori művelődési ház egyik iroda helyiségében létrehozta a járási könyvtárat.

A Békés Megyei Könyvtár 1954. évi jelentése szerint a viharsarki megye leggyengébb járási könyvtára volt a mezőkovácsházi – 1950-ben került át a járás székhelye Battonyáról Mezőko-

vácsházára. Az 1956. évi forradalom és szabadságharc kitörése előtt néhány hónappal *Lészkó András* helyett *Sarus Piroskát* nevezték ki ideiglenesen a könyvtár vezetőjének, a forradalom leverése után ismét *Lészkó András* kapott megbízást a könyvtár vezetésére, *Macsó Antalné* pedig olvasószolgálati könyvtáros lett.

Megjelent a könyvtár első, tizenöt oldalas, stencilezett kiadványa *Beszél a múlt, Az Új Magyarország, Vörös Október* és *Az ország újra talpra áll* című írásokkal. A járási könyvtár már az új helyén, az 1960-ban felavatott művelődési ház emeletén tért át a szabadpolcos rendszerre. Az addigi szervező könyvtárost, a csongrádi Batsányi János Gimnáziumban érettségizett *Balogh Györgyöt* nevezték ki könyvtárvezetőnek, aki 1986-ban elnöke lett a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Békés Megyei Szervezetének. A járási tanács megszűnését (1971) követően a nagyközségi tanács (Mezőkovácsházát és Reformátuskovácsházát 1970. január elsején egyesítették) fenntartásába került az „autókönyvtárossal”, zenei részleggel bővült, közművelődési feladatokat is ellátó közgyűjteményi intézmény.

A várossá nyilvánítás (1986) után négy évvel, 1990-ben költözött be mai, végleges helyére, a rendőrség régi, felújított épületébe (Árpád u. 162.) a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár. A földszinten galériás megoldással alakítottak

ki olvasótermet, folyóirat-olvasót, európai uniós tájékoztató sarkot, zenei részleget, helyismereti gyűjteményt és kölcsönzést, munkahelyiségeket, feldolgozó irodákat.

A hangulatosan kialakított galérián (falemezeit első világháborús hősi halottak öntvény-plakettjei díszítik) helyezték el a szakirodalmat. A tetőtérben kapott helyet a különböző rendezvények megtartására alkalmas, fagerendás gyermekkönyvtár.

Az igazán neves előadóművészek, írók, újságírók sorában fellépett például *Koltai Róbert* színművész *Lerajzolom percek alatt...* című műsorával. Verseket szavalt, szonokat és paródiákat adott elő az *Ezerarcú könyvtár* pályázati program jóvoltából.

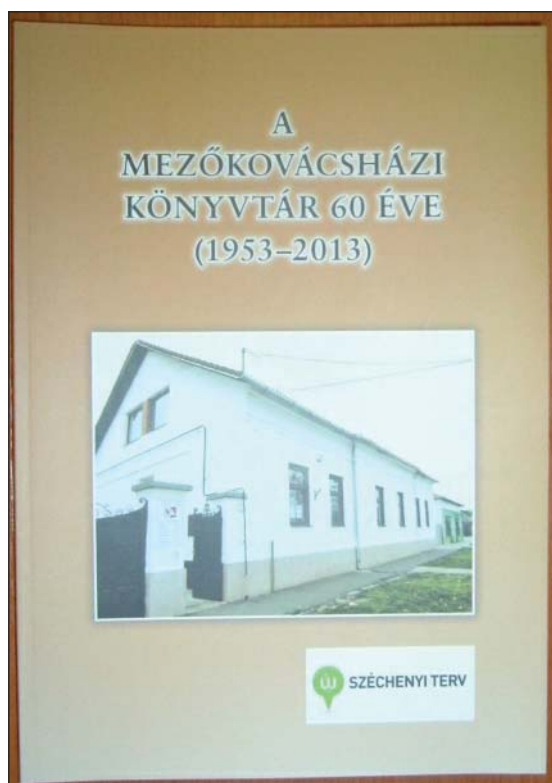
A Mezőkovácsházi Városi Könyvtár tevékenységében jelentős szerepet foglal el a pályázatok figyelése, benyújtása és megvalósítása a pénzügyi lehetőségek bővítése érdekében (online könyvtári ellátás, kistérségi akadálymentes portál, szakemberek továbbképzése, felhasználói tanfolyamok és olvasásfejlesztő programok szervezése, álláskereső klub létrehozása, a könyvtár és a nevelési-oktatási intézmények kapcsolatának erősítése, az

élethosszig tartó tanulás, a versenyképes tudás megszerzésének támogatása, a fogyatékossgal élők könyvtárhasználatának segítése, az olvasási kultúra fejlesztése a kulturális szolgáltatások bővítése révén. Legutóbb a kistérségben élő hátrányos helyzetű lakosságot célozta meg egy pályázat. Azon belül kiemelten kezelik a gyermek és ifjúsági korosztályt, a jelenlegi és potenciális használókat, tanulókat, távoktatásban és átképzésben részt vevő álláskeresőket, valamint a nyugdíjas korosztályt.

Az országban az utolsók között, Mezőkovácsháza székhellyel megalakult Dél-békési Kistérség Többcélú Társulás (2007) keretében öt községben kezdődött meg a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár mozgókönyvtári szolgáltatása, a békéscsabai székhelyű Békés Megyei Könyvtárral megkötött szerződés értelmében már tizenkét településre (Almáskamarás, Dombegyház, Dombiratos, Kisdombegyház, Kunágota, Magyarbánhegyes, Magyardombegyház, Medgyesbodzás, Nagybánhegyes, Nagykomarás, Pusztatottlaka, Végegyháza) terjed ki könyvtári szolgáltatása. Annak ellenére, hogy Békés megyében Mezőkovácsházán a legalacsonyabb az egy olvasóra jutó új dokumentumok mennyisége (0,21) és folyamatosan csökken a város lakossága, az utóbbi tíz évben ismét nőtt a könyvtár beiratkozott olvasóinak a száma.

A 47 ezres példányszámú közgyűjteményi állomány legnagyobb része még mindig könyv, de videók, CD-k és DVD-k is megtalálhatók benne, az online könyvtári szolgáltatás lakóhelytől függetlenül a nap 24 órájában elérhető, és 2004 óta eMagyarország-pont is működik. Többek között új számítógépek, színes fénymá-

soló és nyomtató, projektor, motoros vetítővászon, LCD televízió, korszerű hangtechnika, interaktív tábla és nagyképernyős televízió is helyet kapott az Árpád utca 162. szám alatti intézményben. Az olvasók nyolc számítógépen használhatják az internetet és az adatbázisokat, összesen huszonnégy (közte tizenhét korszerű) számítógép segíti a technikailag jól felszerelt könyvtár működését. Ugyancsak pályázati támogatással indították be a www.kovikonyvtar.hu című honlapot.

A fogyatékkal élők számítógép-használatát képernyőnagyító és felolvasóprogram segíti. Jelenleg a könyvtár az egyetlen igazán nyilvános, a hét hat napján, negyvennyolc órában nyitva tartó közösségi internet-hozzáférési hely Mezőkovácsháza városban.

A *mezőkovácsházi könyvtár 60 éve (1953–2013)* címmel nemrégiben könyv jelent meg a könyvtár kiadásában, amelyből fentebb bőven szemezgettünk. A ki-

advány anyagát *Ádám Andrásné*, a települési önkormányzat fenntartásában működő könyvtár igazgatója állította össze, aki 2012-ben elnyerte az akkor első alkalommal adományozott *Az Év Könyvtárosa Békésben* díjat. A kiadványt *Albertus László* szerkesztette, elkészítésében közreműködött *Elekiné Macsányi Melinda* és *Strifler Károlyné*. A könyvtárban 1978 óta dolgozó *Elekiné Macsányi Melinda* élesztette újjá a *Balogh György* által 1981-ben létrehozott helyismereti-helytörténeti szakkört 2009-ben, amely 2011-től *Balogh György Honismereti Egyesület* néven működik.

Ahogy az a fentiekből is kitűnik, a mezőkovácsházi könyvtár az elmúlt hatvan évben azon munkálkodott, hogy a helyi igényeknek megfelelően, a rendelkezésre álló lehetőségek függvényében egyre jobb minőségű, magasabb színvonalú könyvtári ellátást biztosítson a város polgárainak és a járás lakosságának egyaránt.

Legfőbb törekvése, hogy a jövőben is a város és a járás meghatározó kulturális központja legyen, ahova minden mezőkovácsházi és vidéki lakos bizalommal tér be, ahol széles körű, európai színvonalhoz közelítő szolgáltatási palettával állnak a rendelkezésére. ■